

مهم ترین سوالات فلسفه (۱) / چاپ ۹۸ / تنظیم: نبوی

درس پنجم: زندگی براساس اندیشه

دانش آموزان عزیز توجه داشته باشید این سوالات صرفاً جهت آشنایی شما طراحی شده است لطفاً این مجموعه را در کنار کتاب درسی استفاده کنید.

۱. چرا جوانان زیادی جذب سقراط شده بودند؟ سقراط اخلاق و منش جذابی داشت. رفتار متواضعانه و همراه با احترام او موجب شده بود جوانان زیادی مجذوبش شوند.
۲. سقراط هر روز در شهر با چه کسانی حرف می زد و بیشتر چه مسائلی را موضوع تفکر قرار می داد؟ او هر روز در شهر به راه می افتاد و نزد بازاریان، مردم عامی و اعیان و اشراف می رفت و با آنان حرف می زد. او پیوسته درباره مسائل روزمره زندگی می اندیشید و با مردم سخن می گفت.
۳. سقراط در چه سنی زندانی و محکوم شد؟ کیفرش چه بود؟ و چگونه زندگی اش به پایان رسید؟ سقراط در هفتاد سالگی زندانی شد و در دادگاه به اعدام محکوم گردید و زندگی سرشار از فضیلتش با نوشیدن جام شوکران به پایان رسید.
۴. به چه علت جامعه آن در زمان سقراط، از حقیقت و فضیلت فاصله می گرفت؟ (سوفسطائیان چه اعتقادی در مورد علم و دانش داشتند و چگونه بر شیوه زندگی مردم تاثیر می گذاشتند؟) جامعه آن در زمان سقراط متأثر از اندیشه های سوفسطائیان بود. آنان معتقد بودند که جهان را نمی توان شناخت و آنچه را که ما علم و دانش می نامیم، تنها ساخته و پرداخته ذهن ماست و تطابقی با واقعیت ها ندارد. آنان با کمک اقسام مغالطه ها و جدل و فن سخنوری به نشر اندیشه خود می پرداختند و بر شیوه زندگی مردم تاثیر می گذاشتند.
۵. تأثیرات سوء سوفسطائیان بر جامعه آن چه بود؟ سقراط در چه اوضاع و شرایط جامعه آن، برای احیای تفکر عقلانی قیام کرد؟ جامعه آن متأثر از اندیشه های سوفسطائیان بود و از حقیقت و فضیلت فاصله می گرفت و حق طلبی در سایه جدل و سخنوری ماهرانه کم رنگ می شد و بسیاری از مردم به دنبال حق جلوه دادن باطل بودند. در چنین شرایطی سقراط پرچم علم و فضیلت را برافروخت.
۶. چه کسی شالوده تفکر فلسفی اصیل را استوار ساخت؟ (دلیل قیام سقراط چه بود؟) سقراط/ او برای احیای تفکر عقلانی و استواری فضیلت قیام کرده و شالوده تفکر فلسفی اصیل را استوار ساخت.
۷. در جامعه آن زمان سقراط، حق طلبی در سایه چه چیزی کم رنگ می شد؟ حق طلبی در سایه جدل و سخنوری ماهرانه کم رنگ می شد.
۸. با توجه به اینکه سقراط کتابی ننوشت، چگونه می توان به عمق افکار فلسفی سقراط پی برد؟ سقراط هیچ کتابی ننوشت، اما سراسر حیاتش را با فلسفه سپری کرد زندگی وی حکایت واقعی فلسفه است. ما از مطالعه و تأمل در زندگی او می توانیم دفتر اندیشه های فلسفی اش را ورق بزنیم و به نقش حقیقی فلسفه در زندگی انسان، بیشتر پی ببریم.
۹. شاگرد برجسته سقراط چه کسی بود و چه نقشی در معرفی اندیشه های فلسفی سقراط داشت؟ افلاطون- او زندگی سقراط را حکایت کرده و مبارزه وی را با مغالطه گران و سوفسطائیان به تصویر کشیده است.
۱۰. به عقیده افلاطون، سقراط عمر خود را صرف چه کرده است؟ و چه مسایلی را با مخاطبش در میان می گذاشت؟ افلاطون نشان می دهد که سقراط عمر خود را مصروف اصلاح جامعه و شناساندن افکار مغالطه آمیز سوفیست ها کرد. با هر کس که به او گوش می داد، مسائل اساسی خداشناسی، اخلاق، سیاست و اجتماع را در میان می گذاشت. بحث های او به دل می نشست و به هر کجا که می رفت، مردم، به ویژه جوانان مشتاق گرد او حلقه می زدند.
۱۱. توضیح دهید روش گفت و گویی که سقراط به کار می گرفت، به چه شهرت یافت؟ (روش سقراطی را توضیح دهید) سقراط، روش بحث ثابتي داشت. مفهومی از مفاهیم را که در زندگی ما اهمیت حیاتی دارد، برمی گزید و درباره اش پرسش می کرد. مثلاً می پرسید «دوستی چیست؟» یا «شجاعت چیست؟» وقتی کسی داوطلب پاسخ می شد، با توجه به پاسخ او، سؤال دیگری طرح می کرد به طوری که مخاطب و پاسخ دهنده را به حقیقت می رساند و آنچه را که حق بود، از زبان پاسخ دهنده به دست می آورد. این روش گفت و گو و پرسش و پاسخ که سقراط به کار می گرفت، به تدریج به «روش سقراطی» شهرت یافت.
۱۲. چرا سقراط به چهره ای بحث برانگیز تبدیل شد؟ او به مردم می آموخت که هر چیزی را مورد سؤال قرار دهند. او جهالت افراد قدرتمند و سفسطه گر را به زحشان می کشید. از این رو او به چهره ای بسیار بحث برانگیز تبدیل شد. بسیاری از مردم او را دوست می داشتند و گروهی نیز از او بیزار بودند.
۱۳. مقصود سقراط از گشت و گذار در شهر آن چه بود؟ «از گشت و گذار در شهر جز این مقصودی ندارم که شما جوانان و بزرگسالان را متقاعد سازم که نباید جسم و مال و ثروت را بر کمال نفس خود ترجیح دهید و به شما یادآوری کنم که ثروت، فضیلت نمی آورد، بلکه از فضیلت است که ثروت و هر چه که برای فرد و جامعه سودمند است، به دست می آید...»
۱۴. به عقیده سقراط از فضیلت چه چیزی به دست می آید؟ ثروت، فضیلت نمی آورد، بلکه از فضیلت است که ثروت و هر چه که برای فرد و جامعه سودمند است، به دست می آید...»

۱۵. مقصود سقراط از همنشینی و صحبت با مردم چه بود و او خود را عهده دار چه رسالتی می دانست؟ او می گفت «من هیچ گاه از بیدار ساختن، پند دادن و حتی سرزنش کردن یکایک شما باز نمی ایستم و شما همه جا مرا در کنار خود می یابید ... من کسی نیستم که برای پول سخن بگویم یا به خاطر آن لب از گفتار فروبندم. من هم با تهیدستان و هم با توانگران همنشینم تا از من بپرسند و به سخنان من گوش فرا دهند ... این رسالتی است که خداوند با ندهای غیبی و در رؤیایها بر عهده من نهاده است.»
۱۶. مقامات حکومتی سقراط را به چه جرمی بازداشت و محاکمه کرده بودند؟ مقامات حکومتی سقراط را به اتهام فاسد کردن جوانان و بی ایمانی به خدایان بازداشت کردند و او را محاکمه نمودند
۱۷. نماینده متهم کنندگان سقراط در دادگاه، چه نام داشت؟ ملتوس
۱۸. جرم سقراط از نظر ملتوس چه بود و او برای سقراط چه کیفری را درخواست کرد؟ ملتوس گفت: «جرم سقراط این است که خدایانی را که همه به آنها اعتقاد دارند، انکار می کند و از خدایی جدید سخن می گوید! با افکار خود جوانان را گمراه می سازد و آنها را از دین و آیین پدرانشان برمی گرداند» آنگاه برای سقراط درخواست مجازات مرگ نمود.
۱۹. ویژگی دفاعیه سقراط چه بود؟ دفاعیه او بیانیه ای فلسفی بود که همه اصول زندگی فلسفی اش را در بر می گرفت.
۲۰. افترايي که مخالفان از دیرباز به سقراط نسبت داده بودند، چه بود؟ «سقراط رفتاری خلاف دین ما آنتیان درپیش گرفته و در پی آن است که به اسرار آسمان و زمین دست یابد. باطل را حق جلوه دهد و این کار را به دیگران هم می آموزد.»
۲۱. به اعتقاد سقراط چرا مردم او را دانا می پندارند و نظر او در باره دانای حقیقی چیست؟ سقراط گفت: کاوش من برای شناخت کسانی که ادعای دانشمند بودن می کنند و جدا کردن آنها از کسانی که دانشمند حقیقی هستند، سبب شده که گروه بزرگی به غلط مرا «دانا» بنامند؛ در حالی که من دانا نیستم. فقط شاید به این دلیل که هر بار نادانی کسی را آشکار می کنم، کسانی که آنجا حاضرند گمان می کنند که آنچه را آنها نمی دانند، من می دانم؛ حال آنکه دانای حقیقی فقط خداست.
۲۲. الهام سرورش معبددلفی چه بود؟ راز آن پیام از نظر سقراط چه بود؟ الهام خدایی ← «داناترین مردم سقراط است.»
- راز پیام از نظر سقراط ← این بود که به ما بنمایاند که تا چه پایه نادانیم و اگر از من به عنوان «دانا» یاد کرد فقط به این خاطر بود که بگوید: داناترین شما آدمیان، کسی است که چون سقراط بداند که هیچ نمی داند.»
۲۳. پیام سرورش دلفی به چه کسی الهام شده بود؟ دوست سقراط کرفون
۲۴. الهامی که به کرفون شد چه بود و از طرف چه مقامی بود؟ داناترین مردم سقراط است - سرورش معبددلفی
۲۵. ملتوس در پاسخ به این سؤال سقراط که پرسیده بود «آیا تو معتقدی که من خداپرست نیستم و خورشیدوماه رو به خدایی نمی پذیرم؟» چه گفت؟ ملتوس فریاد برآورد که: «بلی تو منکر خدایان هستی.» سقراط بار دیگر پرسید: «منظورت این است که من خورشید و ماه را به خدایی نمی پذیرم؟» ملتوس گفت: «آری، نمی پذیری؛ ای آنتیان بدانید که سقراط خورشید را سنگ می داند و ماه را کره ای خاکی.»
۲۶. سقراط اتهام ملتوس مبنی بر انکار خدایان را چگونه پاسخ داد؟ سقراط گفت: این افترا، که من منکر خدا باشم، وارد نیست. از تو می پرسم: آیا ممکن است که کسی صفات و امور مربوط به انسان را بپذیرد، اما منکر وجود انسان باشد؟ آیا کسی پیدا می شود که علم و قدرت و عدالت فوق بشری را قبول داشته باشد ولی وجود خداوند را منکر شود؟» ملتوس گفت: «نه، چنین کسی پیدا نمی شود.» سقراط گفت: «سپاسگزارم، ...»
۲۷. به عقیده سقراط چه کسی هرگز نباید از خطر، هراس داشته باشد؟ کسی که به راه درستی دست یافت و آن را در پیش گرفت، هرگز نباید از خطر هراسی به دل راه دهد.
۲۸. به نظر سقراط بخاطر کدام گناه سزاوار بود دادگاهی برای او تشکیل شود؟ (ارتکاب به کدام گناه دال بر عدم اعتقاد به خداست؟) بخاطر ترس از مرگ یا هر خطر دیگری از فرمان الهی (یعنی جستجوی دانش و آموختن آن به دیگران) سربتابم.
۲۹. به نظر سقراط ارتکاب به کدام گناه دلیل بر سرپیچی از امر خداست؟ (در چه صورت مدعی داشتن دانشی شده ام که در حقیقت فاقد آن هستم؟) خداوند مرا مأمور کرده تا در جست و جوی دانش بکوشم و آن را به دیگران بیاموزم، آیا پسندیده است که از ترس مرگ یا هر خطر دیگری از فرمان الهی سربتابم؟ ارتکاب به این گناه دلیل بر سرپیچی از امر خدا است؛ در آن صورت مدعی داشتن دانشی شده ام که در حقیقت فاقد آن هستم.
۳۰. به عقیده سقراط، خداوند اورا مأمور چه کاری کرده بود؟ مامور کرده تا در جست و جوی دانش بکوشم و آن را به دیگران بیاموزم.
۳۱. به نظر سقراط گریز از چه امری دشوار است؟ چرا؟ گریز از مرگ دشوار نیست، گریز از بدی دشوار است؛ زیرا بدی تندتر از مرگ می دود من پیر و ناتوان به دام مرگ افتادم؛ ولی مخالفان من با همه چُستی و چالاکی در چنگال بدی گرفتار آمدند.

۳۲. آخرین سخنان سقراط در دادگاه در مورد مرگ چه بود؟ اگر مرگ انتقال به جهانی دیگر است و اگر همه درگذشتگان در آنجا گرد آمده اند، پس چه نعمتی بالاتر از اینکه آدمی از این مدعیان که عنوان قاضی بر خود نهاده اند، رهایی یابد و با داوران دادگر آن جهان روبه رو شود و با نیکان و بلند مرتبگان همنشین گردد! اگر مرگ این است، حاضرم بارها به کام مرگ روانه شوم. اکنون وقت رفتن فرا رسیده است؛ من به سوی مرگ می روم و شما به سوی زندگی. نصیب کدام یک از ما بهتر است؟ جز خدای کسی نمی داند.

۳۳. سیسرون، فیلسوف و خطیب بزرگ رومی (متولد ۱۰۶ ق.م) درباره سقراط چه می گوید؟ او فلسفه را از آسمان به زمین آورد و آن را به خانه ها و شهرها برد. او فلسفه را وادار کرد تا به زندگی، اخلاقیات و خیر و شر بپردازد.

سوالات جای خالی

۱. عبارت " این رسالتی است که خداوند با ندهای غیبی و در رویاها برعهده من نهاده " منسوب به ..... است.
۲. به نظر سقراط دانای واقعی جز ..... کسی نیست.
۳. ملتوس در دادگاه گفته بود که سقراط خورشید را ..... و ماه را ..... می داند.
۴. سقراط می گفت من کسی نیستم که به خاطر ..... سخن بگویم یا به خاطر آن سکوت کنم.
۵. بزرگ ترین (برجسته ترین) شاگرد سقراط ..... بود.
۶. چهره برجسته فلسفه در طول تاریخ ..... است.
۷. به نظر سقراط کسی که به ..... دست یافت و آن رادپیش گرفت، نباید از خطرهراسی به دل راه دهد.
۸. عبارت « داناترین مردم سقراط است » الهامی بود که ..... به کرفون کرده بود.
۹. رفتار متواضعانه و همراه با احترام سقراط موجب شده بود ..... زیادی مجذوبش شوند.
۱۰. در دادگاه آتن ..... به نمایندگی از متهم کنندگان، سقراط را محکوم کرد.
۱۱. سقراط در سن ..... زندانی و به ..... محکوم شد.
۱۲. سروش معبد دلفی به ..... الهام کرده بود که داناترین مردم ..... است.
۱۳. به نظر سقراط کسی که به راه درستی دست یافت و آن رادپیش گرفت، نباید از ..... هراسی به دل راه دهد.
۱۴. به اعتقاد سقراط گریز از ..... دشوار نیست، گریز از ..... دشوار است.
۱۵. برای پی بردن به عمق افکار فلسفی سقراط باید به ..... رجوع کرد.
۱۶. افلاطون، مبارزه سقراط را با ..... و ..... به تصویر کشیده است.
۱۷. جامعه آتن زمان سقراط از ..... و ..... فاصله می گرفت و ..... در سایه جدل و سخنوری ماهرانه کمرنگ می شد.
۱۸. ملتوس از دادگاه برای سقراط درخواست مجازات ..... کرد.
۱۹. سقراط با استناد به قدرت، علم و عدالت فوق بشری، اعتقاد خویش به ..... را توجیه می کند.
۲۰. سقراط با استناد به پذیرش علم و قدرت و عدالت فوق بشری، به اتهام مبنی بر ..... پاسخ داد.
۲۱. سقراط می گوید: ..... مرا مأمور کرده تا در جست و جوی ..... بکوشم و آن را به دیگران بیاموزم.
۲۲. دفاعیه سقراط بیانیه ای ..... بود که همه اصول زندگی وی را در بر می گرفت.
۲۳. سقراط هر روز با مردم آتن حرف می زد و پیوسته درباره مسائل ..... می اندیشید.
۲۴. سقراط می گفت: من هم با تهیدستان و هم با توانگران همنشینم تا از من ..... و به سخنان من گوش فرادهند.
۲۵. نحوه مرگ سقراط اعدام با ..... بود.
۲۶. جرم سقراط از نظر ملتوس انکار ..... و گمراه کردن ..... بود.
۲۷. سقراط الگویی از یک فیلسوف است که براساس ..... زندگی کرده است.
۲۸. آنان می گویند: سقراط رفتاری خلاف ..... ما آتینان در پیش گرفته و در پی آن است که به اسرار ..... و ..... دست یابد.
۲۹. سقراط در دادگاه گفت: مخالفان من، با همه چستی و چالاکي، در چنگال ..... گرفتار آمدند.
۳۰. بنظر سیسرون، ..... فلسفه را وادار کرد تا به زندگی، اخلاقیات و خیر و شر بپردازد.
۳۱. سقراط دانایی را در اقرار به ..... می دانست.